

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Система організації та управління соціальними службами та соціальне партнерство

Назва дисципліни

Галузь знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність – І 10 Соціальна робота та консультування

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Соціальна робота. Психосоціальна підтримка та консультування

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС

Шифр дисципліни – ОФП.15

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: дисципліна фахової підготовки

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Соціальної роботи і соціальної педагогіки

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	3	6	4	120	50	32		18		70			+	
З	3	6	4	120	12	8		4		108			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Соціальна робота. Психосоціальна підтримка та консультування» за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування

Робоча програма складена Неля ПОДЛЕВСЬКА канд. пед. наук, доц. Наталією СИНЮК
Підпис автора Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора

Схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки

Протокол від 29 серпня 2025 № 1 Зав. кафедри Олена ВАСИЛЕНКО
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Неля ПОДЛЕВСЬКА
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Гарант освітньо-професійної програми, канд. пед. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Олена ВАСИЛЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Система організації та управління соціальними службами та соціальне партнерство» належить до дисциплін професійної підготовки і посідає провідне місце у підготовці фахівців першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 231 Соціальна робота за освітньо-професійною програмою Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг.

Пререквізити – ОЗП.11 Громадянське суспільство, економіка та управління, ОФП.05 Правові основи соціальної роботи, ОФП.10 Менеджмент соціальної роботи, ОФП.12 Соціальний захист та соціальне забезпечення, ОФП.13 Основи індивідуального та групового консультування в соціальній роботі, ОФП.14 Основи індивідуального та групового консультування в соціальній роботі (курсова робота).

Постреквізити – ОФП.16 Соціальна робота у громаді, ОФП.17 Соціальне проектування, ОПП.27 Переддипломна практика, ОФП.28 Кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК); Здатність планувати та управляти часом (ЗК 05); Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 07); Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 08); Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК 12); Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети (ЗК 13); Здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 15); Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб (ФК 06); Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу (ФК 14); Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності (ФК 17); Здатність оцінювати результати та якості професійної діяльності у сфері соціальної роботи (ФК 19); Здатність здійснювати комплексну психосоціальну підтримку, соціальне консультування та кризове втручання через застосування сучасних методів індивідуального та групового консультування, соціальної реабілітації, соціального супроводу й супервізії для ефективної роботи з різними категоріями клієнтів та вразливими групами населення з урахуванням національних і міжнародних стандартів соціальної роботи й сучасних соціальних викликів (УК 01).

– **програмні результати навчання**: Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях (ПРН 06); Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності, в тому числі на етапі раннього втручання (ПРН 12); Застосовувати методи менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу (ПРН 16); Налагоджувати співпрацю з представниками різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів (ПРН 18).

Мета дисципліни. Формування у здобувачів знань, умінь і навичок з теорії та практики управління соціальними службами; ознайомлення здобувачів із принципами, закономірностями становлення і розвитку соціальних служб та основами організації діяльності та управління соціальними службами; висвітлення необхідності соціальної підтримки певних категорій і верств населення; формування у здобувачів професійного, гуманного ставлення до роботи з різними соціальними групами на різних її рівнях.

Предмет дисципліни. Теоретичні, методологічні та практичні засади організації та управління соціальними службами; закономірності, принципи, методи, технології та

інструменти менеджменту у соціальній сфері в умовах сучасних суспільних трансформацій.

Завдання дисципліни. Сформувати цілісне уявлення про систему організації та управління соціальними службами, її суб'єкти, об'єкти, функції та механізми; розвинути у здобувачів навички стратегічного, організаційного, кадрового та фінансового управління соціальними службами; ознайомити з сучасними підходами до управління соціальними службами; навчити застосовувати методи моніторингу, контролю та забезпечення якості соціальних послуг; розвинути компетентності інноваційного та підприємницького мислення у сфері соціальної роботи; сприяти становленню лідерських якостей, професійної ідентичності та етичної відповідальності менеджера соціальної сфери.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: *розуміти* сутність, структуру і функції організації та управління соціальними службами, основні принципи системної організації; *аналізувати* діяльність соціальних служб, визначати проблеми, ризики та шляхи підвищення ефективності їх роботи; *планувати діяльність* соціальної служби, розумітися на стратегічному та оперативному управлінні; *забезпечувати якість* соціальних послуг відповідно до державних стандартів і міжнародних практик; *використовувати* сучасні цифрові технології у процесі управління соціальними службами; *застосовувати* в практичній соціальній роботі, соціально-педагогічній діяльності базові принципи та технології соціальної роботи і соціальної педагогіки та інноваційні реабілітаційні, консультативні, психокорекційні та психотерапевтичні практики і підходи; *налагоджувати партнерську взаємодію* між державними, громадськими та приватними структурами; *демонструвати* ініціативність, підприємливість, лідерство й відповідальність у прийнятті управлінських рішень; *дотримуватися* етичних стандартів і сприяти формуванню позитивного іміджу професії соціального працівника та менеджера соціальної сфери.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Прак-тичні заняття	СРС	Лекції	Прак-тичні заняття	СРС
Тема 1. Теоретичні засади організації та управління соціальними службами	2	2	4	2	2	6
Тема 2. Соціальна політика держави та система соціального захисту населення	2		5			7
Тема 3. Система соціального обслуговування та соціальних служб в Україні	2	2	4			7
Тема 4. Соціальне партнерство в системі управління соціальною сферою	2		5			7
Тема 5. Міжвідомча та міжсекторальна взаємодія у соціальній роботі	2	2	4	2	2	6
Тема 6. Менеджмент соціальних служб: функції та методи	2		4			7
Тема 7. Планування діяльності соціальної служби	2	2	4			7
Тема 8. Управління персоналом у соціальних службах	2		5			7
Тема 9. Цифрові та інформаційно-комунікаційні технології в управлінні соціальними службами	2	2	4	2	2	6
Тема 10. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю: організаційно-управлінський аспект	2		4			7
Тема 11. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	2	2	4			7
Тема 12. Організація соціальної роботи з особами у складних життєвих обставинах	2		5			7
Тема 13. Соціальні служби у сфері зайнятості та економічної активності населення	2	2	4	2	2	6
Тема 14. Соціальний захист осіб похилого віку, ветеранів та осіб з інвалідністю	2		4			7
Тема 15. Соціальна робота з бездомними особами та особами, звільненими з місць позбавлення волі	2	4	5			7
Тема 16. Оцінювання якості, моніторинг і контроль діяльності соціальних служб	2		5			7
Разом:	32	18	70	8	4	108

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади організації та управління соціальними службами Поняття, предмет і завдання управління соціальними службами. Соціальна служба як соціальна організація. Системний підхід в управлінні соціальною сферою. Сучасні виклики управління соціальними службами. Літ.: [1; 4; 7; 15; 16; 17; 22]	2
2	Тема 2. Соціальна політика держави та система соціального захисту населення Соціальна політика як основа функціонування соціальних служб. Структура системи соціального захисту в Україні. Повноваження органів державної влади і місцевого самоврядування. Соціальні стандарти та державні гарантії. Літ.: [1; 4; 7; 15; 16; 17; 20]	2
3	Тема 3. Система соціального обслуговування та соціальних служб в Україні Види соціальних послуг та їх класифікація. Суб'єкти надання соціальних послуг. Державні стандарти соціальних послуг. Клієнтоорієнтований підхід у соціальній роботі. Літ.: [1; 4; 7]	2
4	Тема 4. Соціальне партнерство в системі управління соціальною сферою Поняття та принципи соціального партнерства. Соціальне партнерство як тип соціального управління. Основні суб'єкти та рівні партнерства. Значення партнерства для якості соціальних послуг. Літ.: [3; 10; 11]	2
5	Тема 5. Міжвідомча та міжсекторальна взаємодія у соціальній роботі Форми міжвідомчої взаємодії. Співпраця державних, громадських і приватних структур. Роль громади у вирішенні соціальних проблем. Координація дій у складних і кризових випадках. Літ.: [1; 5; 8; 12]	2
6	Тема 6. Менеджмент соціальних служб: функції та методи Основні функції менеджменту в соціальній сфері. Методи управління діяльністю соціальних служб. Прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності. Тайм-менеджмент у діяльності менеджера соціальної сфери. Літ.: [5; 13; 26]	2
7	Тема 7. Планування діяльності соціальної служби Стратегічне та оперативне планування. Розроблення програм і проєктів соціальної роботи. Планування ресурсів і заходів. Оцінка ризиків та ефективності планування. Літ.: [5; 14]	2
8	Тема 8. Управління персоналом у соціальних службах Кадрове забезпечення соціальних служб. Управління діяльністю соціальних працівників і волонтерів. Мотивація, лідерство та командна робота. Професійне вигорання та супервізія. Літ.: [5; 6; 14]	2

9	Тема 9. Цифрові та інформаційно-комунікаційні технології в управлінні соціальними службами Роль цифровізації у соціальній сфері. Інформаційні системи обліку та моніторингу. Онлайн-сервіси та електронні соціальні послуги. Етичні та безпекові аспекти використання ІКТ. Літ.: [5; 7; 14]	2
10	Тема 10. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю: організаційно-управлінський аспект Система соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Управління соціальною роботою з вразливими сім'ями. Раннє втручання та міждисциплінарна взаємодія. Профілактичні програми та партнерські проекти. Літ.: [5; 13; 14]	2
11	Тема 11. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Органи та установи захисту прав дітей. Форми влаштування та соціального супроводу. Управління кейсом дитини. Партнерство у захисті прав дитини. Літ.: [1; 3; 7; 9]	2
12	Тема 12. Організація соціальної роботи з особами у складних життєвих обставинах Поняття та види складних життєвих обставин. Комплексна психосоціальна підтримка. Соціальне консультування та кризове втручання. Оцінка потреб і результатів роботи. Літ.: [1; 10; 11]	2
13	Тема 13. Соціальні служби у сфері зайнятості та економічної активності населення Система державної служби зайнятості. Управління соціальними програмами зайнятості. Партнерство служби зайнятості з громадами. Соціальна адаптація безробітних. Літ.: [2; 12; 15]	2
14	Тема 14. Соціальний захист осіб похилого віку, ветеранів та осіб з інвалідністю Система соціальних послуг для зазначених категорій. Управління стаціонарними та нестаціонарними установами. Реабілітаційні та підтримуючі програми. Залучення громадських організацій. Літ.: [1; 6; 7; 9; 15]	2
15	Тема 15. Соціальна робота з бездомними особами та особами, звільненими з місць позбавлення волі Соціальні ризики та причини маргіналізації. Мережа закладів соціальної адаптації. Ресоціалізація та соціальний супровід. Міжсекторальне партнерство у роботі з клієнтами. Літ.: [1; 16; 17; 29]	2
16	Тема 16. Оцінювання якості, моніторинг і контроль діяльності соціальних служб Поняття якості соціальних послуг. Методи моніторингу та оцінювання. Контроль, звітність і відповідальність. Етика управлінської діяльності та професійний імідж. Літ.: [9; 16; 19; 20]	2
	Разом:	32

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади організації та управління соціальними службами. Соціальна політика держави та система соціального захисту населення. Система соціального обслуговування та соціальних служб в Україні. Соціальне партнерство в системі управління соціальною сферою. Літ.: [1, С.7-16; 2; 3; 4; 7; 10; 11; 15; 16; 17; 20; 22]	2
2	Тема 2. Міжвідомча та міжсекторальна взаємодія у соціальній роботі. Менеджмент соціальних служб: функції та методи. Планування діяльності соціальної служби. Управління персоналом у соціальних службах. Літ.: [1; 5; 7; 8; 9; 12; 13; 14]	2
3	Тема 3. Цифрові та інформаційно-комунікаційні технології в управлінні соціальними службами. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю: організаційно-управлінський аспект. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Організація соціальної роботи з особами у складних життєвих обставинах. Літ.: [1; 2; 3; 5; 6; 7; 9; 10; 11; 13; 14; 15 16; 17; 20; 29]	2
4	Тема 4. Соціальні служби у сфері зайнятості та економічної активності населення. Соціальний захист осіб похилого віку, ветеранів та осіб з інвалідністю. Соціальна робота з бездомними особами та особами, звільненими з місць позбавлення волі. Оцінювання якості, моніторинг і контроль діяльності соціальних служб. Літ.: [1; 2; 3; 5; 6; 7; 9; 10; 11; 13; 14; 15 16; 17; 20; 29]	2
	Разом:	8

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

Номер практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади організації та управління соціальними службами. Соціальна політика держави та система соціального захисту населення Літ.: [1; 4; 7; 15; 16; 17; 20; 22]	2
2	Тема 2. Система соціального обслуговування та соціальних служб в Україні. Соціальне партнерство в системі управління соціальною сферою Літ.: [1;3; 4; 7; 10; 11]	2
3	Тема 3. Міжвідомча та міжсекторальна взаємодія у соціальній роботі. Менеджмент соціальних служб: функції та методи Літ.: [1; 5; 8; 12; 13; 26]	2
4	Тема 4. Планування діяльності соціальної служби. Управління персоналом у соціальних службах Літ.: [5; 6;14]	2
5	Тема 5. Цифрові та інформаційно-комунікаційні технології в управлінні соціальними службами. Соціальна робота з сім'ями,	2

	дітьми та молоддю: організаційно-управлінський аспект Літ.: [5; 7; 13;14]	
6	Тема 6. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Організація соціальної роботи з особами у складних життєвих обставинах Літ.: [1; 3; 7; 9; 10; 11]	2
7	Тема 7. Соціальні служби у сфері зайнятості та економічної активності населення. Соціальний захист осіб похилого віку, ветеранів та осіб з інвалідністю Літ.: [1; 2; 6; 7; 9; 12;15]	2
8	Тема 8 Соціальна робота з бездомними особами та особами, звільненими з місць позбавлення волі Оцінювання якості, моніторинг і контроль діяльності соціальних служб Літ.: [1; 9;16; 17; 19; 20; 29]	4
Разом:		18

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

Номер практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні засади організації та управління соціальними службами. Соціальна політика держави та система соціального захисту населення. Система соціального обслуговування та соціальних служб в Україні. Соціальне партнерство в системі управління соціальною сферою. Міжвідомча та міжсекторальна взаємодія у соціальній роботі. Менеджмент соціальних служб: функції та методи. Планування діяльності соціальної служби. Управління персоналом у соціальних службах. Літ.: [1, С.7-16; 2; 3; 4; 7; 10; 11; 15; 16; 17; 20; 22]	2
2	Цифрові та інформаційно-комунікаційні технології в управлінні соціальними службами. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю: організаційно-управлінський аспект. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Організація соціальної роботи з особами у складних життєвих обставинах. Соціальні служби у сфері зайнятості та економічної активності населення. Соціальний захист осіб похилого віку, ветеранів та осіб з інвалідністю. Соціальна робота з бездомними особами та особами, звільненими з місць позбавлення волі. Оцінювання якості, моніторинг і контроль діяльності соціальних служб. Літ.: [1; 5; 7; 8; 9;12; 13; 14]	2
Разом:		4

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до семінарських занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені

Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття 1. Вибір теми ІДЗ.	4
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття 1. Вибір теми ІДЗ.	5
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття 2. Виконання ІДЗ.	4
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття 2. Виконання ІДЗ.	5
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття 3. Виконання ІДЗ.	4
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття 3. Виконання ІДЗ.	4
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття 4. Виконання ІДЗ.	4
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття 4 . Підготовка до тестового контролю з тем 1-8.	5
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття 5. Виконання ІДЗ.	4
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття 5. Виконання ІДЗ.	4
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т11, підготовка до практичного заняття 6. Виконання ІДЗ.	4
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т12, підготовка до практичного заняття 6. Виконання ІДЗ.	5
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т13, підготовка до практичного заняття 7. Виконання ІДЗ.	4
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т14, підготовка до практичного заняття 7. Виконання ІДЗ.	4
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т15, підготовка до практичного заняття 8.	5
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т16, підготовка до практичного заняття 8. Підготовка до тестового контролю з тем 9-16.	5
Разом:		70

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до семінарських занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

Орієнтовна тематика для самостійної роботи здобувачів

1. Відділення соціальної допомоги вдома
2. Дитячі будинки-інтернати
3. Етапи розвитку та рівні життєдіяльності НДО
4. Житлово-комунальні субсидії
5. Заклади соціального захисту дітей
6. Законодавча база діяльності недержавних організацій соціальної сфери
7. Зміст діяльності соціальних служб, що опікуються біженцями.
8. Класифікація системи соціальної підтримки
9. Мережа обласних та міських управлінь та районних відділів соціального захисту
10. Організація соціального захисту від безробіття
11. Основні види діяльності громадських організацій
12. Основні тенденції системи соціального обслуговування в Україні
13. Оцінки та перспективи надання соціальних послуг
14. Принципи "public relations"
15. Пріоритетні напрямки діяльності центрів соціальних служб для молоді
16. Розвиток недержавних організацій в Україні
17. Розвиток недержавних організацій за кордоном
18. Система державних органів соціального захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування
19. Система соціального страхування
20. Система соціального страхування на випадок безробіття
21. Складові системи соціальних служб в Україні
22. Соціальне сирітство
23. Спеціальні будинки-інтернати
24. Територіальні центри обслуговування пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян
25. Універсальні системи соціального захисту
26. Функції системи соціальних служб в Україні
27. Характеристика Державної служби зайнятості
28. Характеристика мережі стаціонарних установ соціального обслуговування в Україні
29. Характеристика системи соціальних служб для молоді в Україні
30. Характеристика складових комунікації в державних установах соціальної сфери
31. Характеристика складових комунікації в недержавних установах соціальної сфери
32. Організація й управління діяльністю з надання послуг та підтримки ветеранів та інвалідів
33. Соціальний аудит
34. Соціальне інспектування

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування), наочні (демонстрування, ілюстрування); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи).

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять та тестування. Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів

вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 6 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Шостий семестр												Сума балів
Практичні заняття (мінімум 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:		ІДЗ	Залік	
Т 1-2	Т 3-4	Т 5-6	Т 7-8	Т 9-10	Т 11-12	Т 13-14	Т 15-16	Т 1-8	Т 9-16			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10	24-40	+	60-100*
24-40								12-20		24-40	+	

Примітка:

Т – тема навчальної дисципліни;

* – за набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

**Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання
результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти**

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль	Разом
Шостий семестр					Сума балів
Практичне заняття		Контрольна робота	Тестовий контроль	Залік	
1	2		ТК		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)					
3-5	3-5	24-40	30-50	+	60-100
6-10					

**Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної
форми здобуття освіти**

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – двох теоретичних і одного практичного. Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 10 балами, практичне завдання 20 балами, загальна максимальна сума балів становить 40.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

**Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої
освіти**

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Всього балів	24		40

*Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (24 балів) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.*

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при виконання завдань; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
1	2
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Здобувач вищої освіти не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 24 балів, максимальний – 40 балів).

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 20 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	0–10	11-12	13-14	15–16	17–18	19–20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-72		73-89		90-100
Кількість балів	-	6	7	8	9	10

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Здобувач може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни

FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Класифікація системи соціальної підтримки
2. Мережа соціальних відомств в Україні
3. Визначення функцій та складових системи соціального обслуговування
4. Система соціального страхування
5. Універсальні системи
6. Система соціальних допомог
7. Система адресних соціальних допомог
8. Пільги як переважне право
9. Соціальний захист через недержавні організації
10. Здійснення соціального обслуговування в Україні
11. Мережа інтернатних установ .
12. Особливості створення та функціонування відділень соціальної допомоги вдома
13. Завдання та функції відділення і порядок надання соціальних послуг
14. Набуття статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування.
15. Державна система інтернатних установ.
16. Органи опіки та піклування
17. Усиновлення (удочеріння), опіка, піклування
18. Соціальне сирітство
19. Заклади освіти
20. Заклади культури
21. Спеціальні підліткові установи
22. Вразливі групи дітей
23. Загальна характеристика служби у справах дітей
24. Послуги, що надаються службою у справах дітей
25. Пріоритетні напрямки діяльності служби у справах дітей
26. Основні завдання притулку
27. Умови перебування дітей у притулку
28. Сьогодення притулків для дітей
29. Загальна характеристика ССМ.
30. Історія становлення ССМ в Україні.

31. Пріоритетні напрямки діяльності центрів ССМ.
32. Основні принципи діяльності центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
33. Завдання місцевих та регіональних центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
34. Міжнародне співробітництво у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю
35. Історія становлення державної служби зайнятості в Україні.
36. Завдання і обов'язки ДСЗ.
37. Організація соціального захисту від безробіття.
38. Перехід до системи соціального страхування на випадок безробіття Соціальне обслуговування громадян похилого віку у територіальних центрах
39. Завдання територіальних центрів
40. Основні види послуг, що надаються територіальними центрами
41. Основні напрями та пріоритетні цілі діяльності щодо підтримки інвалідів та ветеранів України
42. Громадські організації інвалідів
43. Громадські організації ветеранів
44. Комунальні заклади для бездомних осіб та недержавні організації для бездомних осіб
45. Комунальні центри соціальної адаптації для осіб, звільнених з місць позбавлення волі
46. Спеціальні будинки-інтернати (спецвідділення, відділення) для осіб, звільнених з місць позбавлення волі.
47. Система короткотермінових грошових допомог при хворобі
48. Інформаційні та консультативні служби
49. Професійні ролі соціальних працівників та їх класифікації.
50. Практичні ролі соціальних працівників.
51. Посередницькі ролі соціальних працівників.
52. Адміністративні ролі соціальних працівників.
53. Ролі, пов'язані з аналізом політики й розвитком систем
54. Сучасні тенденції в інформаційному забезпеченні соціальних установ, служб та організацій.
55. Визначення функцій та принципів „public relations”.
56. Складові комунікації в державних та недержавних установах соціальної сфери.
57. Законодавча база діяльності НДО соціальної сфери.
58. Основні види діяльності громадських організацій.
59. Етапи розвитку та рівні життєдіяльності НДО
60. Розвиток недержавних організацій соціальної сфери за кордоном
61. Організація й управління діяльністю з надання послуг та підтримки ветеранів та інвалідів
62. Соціальний аудит
63. Соціальне інспектування
64. Менеджмент соціальної роботи

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Система організації та управління соціальними службами» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, підготовлено і видано:

1. Спеціалізовані служби у соціальній сфері : конспект лекцій для студентів напряму підготовки «Соціальна робота» Н.В. Синюк. Хмельницький : ХНУ, 2016. 210 с.

2. Система організації та управління соціальними службами : методичні вказівки для вивчення курсу для студентів напряму підготовки «Соціальна робота» Н.В. Синюк Хмельницький : ХНУ, 2019. 56 с.

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.

13 Рекомендована література:

Основна

1. Ватрач В. *Соціальне забезпечення в Україні*. Київ: КНЕУ, 2007.
2. Ветеранська політика України. Мінветеранів. *Стратегія державної політики щодо ветеранів 2020–2025*.
3. Державний центр зайнятості. *Посібник із організації роботи служби зайнятості*. Київ, 2008.
4. Зверєва І. Д. *Соціальна педагогіка*. Київ: Центр навчальної літератури, 2006.
5. Капська А. Й. *Соціальна робота з дітьми та молоддю в Україні*. Київ: Слово, 2006.
6. Соціальна робота з бездомними особами: методичний посібник. Київ: МБФ «Карітас України», 2010.
7. Кияниця З. П. *Управління соціальною роботою*. Київ: Каравела, 2008.
8. Козубовська І. В., Журавель Т. В. *Соціальна робота з дітьми та молоддю*. Ужгород, 2004.
9. Кравченко М. В. *Соціальна політика*. Київ: Кондор, 2009.
10. Мінсоцполітики України. *Положення про територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)* (ред. 2016–2023).
11. Пейн М. *Сучасна теорія соціальної роботи*. Київ: Видавничий дім «KM Academia», 2000.
12. Пінчук І. М., Кияниця З. П. *Організація соціальної роботи*. Київ: Каравела, 2006.
13. Право соціального захисту : навч. посіб. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти галузі знань 08 – Право, спец. 081 – Право [Електронне видання] / Г. І. Чанишева, І. В. Лагутіна, К. В. Бориченко [та ін.] ; за заг. ред. Г. І. Чанишевої ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2024. 202 с.
14. *Про затвердження Положення про службу у справах дітей*. Постанова КМУ № 1068 (2015).
15. Про соціальні послуги: Закон України. Відомості Верховної Ради, 2019. № 18. ст.73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

16. Семигіна Т. *Соціальні послуги в Україні: стан та перспективи*. Київ: Академія праці і соц. відносин, 2008.
17. *Соціальна політика та менеджмент соціальних систем*: за ред. Е. Лібанової. Київ: Ін-т демографії НАНУ, 2009.
18. *Соціальна робота в Україні: державні стандарти соціальних послуг*. Київ: Мінсоцполітики, 2013.

Додаткова

19. *Біла книга Національної системи соціального захисту України*. Київ: Мінсоцполітики, 2010.
20. Виноградський М. Д. Управління персоналом: навч. посібник / М. Д. Виноградський, А. М. Виноградська, А.М. Шканова. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 502 с.
21. Воронкова В. Г. Кадровий менеджмент: навч. посібник для вузів / В.Г. Воронкова. Київ: Професіонал, 2015. 192 с.
22. Кабаченко, Н. В. Надавачі соціальних послуг як суб'єкти системи надання соціальних послуг в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Право*, 2024. visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua
23. Кулі-Іванченко К. Реформування законодавства про надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення в контексті розбудови соціальної держави в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Право*, 2022. visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua
24. Нечосіна О. *Функціонування системи соціальних послуг в Україні: короткий опис*. Київ, 2019. (брошура) Децентралізація
25. Ратушняк Н., Синюк Н. Міжнародна співпраця України як чинник реалізації освітніх реформ у закладах загальної середньої освіти (на прикладі програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа»). *Порівняльна професійна педагогіка*, 2022. №1 (Т. 12). С. 110-118.
26. Савчук Л. Реформування системи надання соціальних послуг в Україні в рамках децентралізації влади. *Актуальні проблеми державного управління*, 2022. uran.oridu.odessa.ua
27. Синюк Н. Соціальне партнерство в контексті підготовки соціальних працівників. *Теоретико-практичні засади партнерської взаємодії соціономічної та освітньої сфер*: зб. наук. праць за матер. міжрегіонального науково-методичного онлайн-семінару (Хмельницький, 26 квітня 2022 р.) / за ред. Л. О. Данильчук. Хмельницький: 2022. С.170-175.
28. Синюк Н., Кравчук О. Особливості управління соціальними та інформаційно-технологічними проєктами в сучасних умовах. *Соціальна робота та психологія: освіта і наука*. 2025, № 2.
29. Синюк Н.В. Моніторинг соціальних проєктів як технологія комплексного наукового супроводу Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / За ред. Л.П. Мельник, В.І.Співака. Вип. XXXIII. Серія: соціально-педагогічна. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2019. С. 144-156.
30. Синюк Н.В. Фахівець із соціальної роботи як суб'єкт управління соціальними проєктами та послугами: професійні вміння й психологічні якості. *Імідж психолога-науковця в українському суспільстві: проблеми та перспективи*: Збірник тез доповідей Всеукраїнського наукового круглого онлайн-столу (м. Київ, 10 листопада 2021 року). Київ, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2021. С. 43-46.
31. Системи керування якістю. Вимоги. (ISO 9001-2015): ДСТУ ISO 9001:2015. [чинний від 1 липня 2016 р.]. Київ: Держстандарт України, 2016. 22 с.

(Національний стандарт України). URL:
https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/dstu_iso_9001_2015.pdf

32. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів (ISO 9000:2015, IDT) : ДСТУ ISO 9000:2015. [Чинний від 1 липня 2016 р.]. Київ: Держстандарт України, 2016. 45 с. (Національний стандарт України). URL:
https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/dstu_iso_9000_2015.pdf

33. Хрущ Н. А., Хрущ В. О., Синюк Н. В. Формування фінансового механізму у сфері соціального захисту населення. *Фінансові інструменти сталого розвитку держави в умовах системної економічної трансформації*: збірник матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції, м. Хмельницький-Херсон, 22 червня 2022 р. Хмельницький-Херсон: ХНТУ, 2022. С. 41-44.

14 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу:
<https://msn.khnu.km.ua>.

2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу:
http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу:
<http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.